

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA**

**FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA
na dan 31.12.2009. godine**

Broj: 03-21/10

Sarajevo, april 2010. godine

**MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA****NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE****Osnova za reviziju**

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** za 2009. godinu (bilans stanja na dan 31. decembar 2009. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Ministarstva sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizorskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni, odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Ne možemo potvrditi način vrednovanja kriterija utvrđenih Programom utroška sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ za 2009. godinu i to kvalitet ponuđenog projekta-programa, iskazani poduzetnički interes, stanje infrastrukture do zone i povećanje konkurentnosti, iz razloga što isti nisu jasni i mjerljivi, a što je uticalo na visinu dodijeljenih sredstava tekućeg transfera (tačka 5.4. Izvještaja);**
- 2. Ne može se potvrditi da su pravovremeno pokretane aktivnosti na izboru korisnika sredstava Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, kao i zaključivanja ugovora sa istim kako bi se sredstva realizovala u budžetskoj godini za**

koju su i odobrena. Pojedinačne odluke o odobravanju kredita korisnicima u iznosu od 4.400.000 KM donesene su od strane Ministarstva tek 04.02.2010. godine, nakon čega je sa istim Razvojna banka počela zaključivati ugovore (tačka 5.5. Izvještaja).

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta po svim bitnim pitanjima, prikazuju istinito i objektivno, stanje imovine i obaveza na dan 31. decembra 2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskoga izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta u 2009. godini osim za napomene navedene u tačkama 1. i 2. u prethodnom pasusu je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo: 29.04.2010. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME	1
4.	OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2008.GODINU	2
5.	NALAZI I PREPORUKE	3
5.1	Sistem internih kontrola	3
5.2	Budžet za 2009. godinu	4
5.3	Tekući rashodi	4
5.3.1	Izdaci za materijal i usluge	4
5.4	Tekući transferi	4
5.5	Dugoročni plasmani.....	6
5.6	Nadzor nad korištenjem sredstava poticaj razvoja, poduzetništva i obrta	7
5.7	Ostali nalazi.....	8
5.7.1	Nadzor nad implementacijom sredstava doznačenih iz Budžeta FBiH za 2007. godinu.....	8
5.7.2	Realizacija transfera Program „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ (pilot program) u iznosu od 2.000.000 KM	8
5.7.3	Strategija Ekonomskog razvoja FBiH- Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“	9
5.8	Popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2009. godine	9
6.	KOMENTAR	10
TABELA BR. 1.		1
IZVRŠENJE BUDŽETA FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA NA DAN 31.12.2009. GODINE		1

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA za 2009. godinu

1. UVOD

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (u daljem tekstu Ministarstvo) osnovano je Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine F BiH», broj 19/03, 38/05, 02/06, 08/06 i 61/06). Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije koji se odnose na: podsticanje razvoja, poduzetništva i obrta, davanje potpore za primjenu inovacija i uvođenja savremenih tehnologija u oblasti poduzetništva i obrta, povećanje udjela poduzetništva i obrta u ukupnoj privredi, organiziranje institucija za poduzetništvo i stvaranje poduzetničke infrastrukture, osposobljavanje poduzetnika i obrtnika kroz redovno i dopunsko obrazovanje i drugi poslovi utvrđeni zakonom.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, na koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine dala saglasnost.

Broj zaposlenih u Ministarstvu na dan 31.12.2009. godine je bio 37. Budžetom za 2009. godinu odobrena su sredstva za 37 zaposlenika, dok je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovano 45 radnih mjesta.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Stjepana Radića 33.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2009. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2009. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2009. godine do aprila 2010. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Ministarstva za 2009. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

- *U okviru svojih nadležnosti i u saradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija poduzeti potrebne aktivnosti u dijelu definisanja statusa sredstava plasiranih putem Razvojne banke FBiH po osnovu Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta odobrenih u Budžetu FBiH za 2008. i 2009. godinu, a posebno u dijelu statusa sredstava vraćenih od strane krajnjih korisnika kredita i njihove dalje namjene.*

- *Prilikom raspodjele sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrditi način vrednovanja i osigurati dosljednu provedbu jasnih i mjerljivih kriterija u cilju realizacije Programa utroška sredstava tekućih transfera donesenih u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta u FBiH.*
- *Potrebno je u skladu sa članom 15. Zakona o poticaju razvoja male privrede ostvariti adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom sredstava datih poticaja od strane korisnika.*
- *Potrebno je donesenim procedurama Ministarstva osigurati provođenje Programa razvoja male privrede potpunom realizacijom projekata od strane krajnjih korisnika sredstava na način da se u ugovorima o dodjeli sredstava definiše način na koji će se utrošiti dodijeljena budžetska sredstva, uz dokaze o načinu zatvaranja konstrukcije finansiranja programa kada se iz budžeta odobri manji iznos sredstava od traženog.*
- *Potrebno je da Komisija za praćenje utroška poticajnih sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ do ugovorom utvrđenih rokova zahtjeva kompletnu dokumentaciju o namjenskom utrošku sredstava od strane korisnika poticaja, a u slučaju nenamjenskog utroška pravovremeno poduzeti adekvatne mjere na povratu istih.*
- *Potrebno je uskladiti interne procedure sa zakonskim i podzakonskim aktima i u potpunosti iste primjenjivati u cilju unapređenja sistema internih kontrola u Ministarstvu.*
- *Izdatke planirati i iskazivati na propisanim pozicijama u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.*
- *Potrebno je pravovremeno pokrenuti postupak izbora korisnika poticajnih sredstava i sa istim zaključiti ugovore kako bi se sredstva realizovala u budžetnoj godini za koju su i odobrena.*
- *Potrebno je nastaviti aktivnosti na realizaciji utvrđenih ciljeva Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ i okončanju cjelovitog dokumenta Strategija ekonomskog razvoja FBiH, a u skladu sa istim vršiti i dodjelu sredstava za razvoj poduzetništva i obrta u narednom periodu.*
- *Potrebno je najmanje jednom godišnje uskladiti stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u računovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa članom 22. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Pravovremeno poduzeti aktivnosti na uništenju stalnih sredstava za koje je ministar donio Odluku o rashodu, a iskknjižavanje iz knjigovodstvene evidencije vršiti na osnovu Zapisnika komisije o uništenju stalnih sredstava.*
- *Poduzeti aktivnosti kako bi se u skladu sa zakonskim i internim aktima Ministarstva izvršila evidencija Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ na odgovarajućoj poziciji.*

4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2008.GODINU

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2009. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da je Ministarstvo **djelimično postupilo** po preporukama koje se odnose na:

- dosljednu primjenu kriterija kod dodjele sredstava tekućih transfera, utvrđenih Programom utroška sredstava tekućih transfera donesenih u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta u FBiH;
- u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija poduzimanje aktivnosti u dijelu odgovarajućeg evidentiranja plasiranih sredstava po osnovu Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ (pilot program) i načina evidentiranja praćenja povrata datih sredstava;
- ostvarenje adekvatnog nadzora nad namjenskim utroškom sredstava datih poticaja za 2008. godinu od strane korisnika poticaja u skladu sa članom 15. Zakona o poticaju razvoja male privrede;
- osiguranje dosljedne primjene svih pisanih procedura i pravila, kao i praćenje uspostavljenog sistema internih kontrola, radi prilagođavanja i unapređenja samog sistema internih kontrola poslovanja Ministarstva i uspostavu kontrolne aktivnosti u dijelu tekućih transfera;

- obavezu da Komisija za praćenje implementacije dodijeljenih finansijskih sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ za 2007. godinu do ugovorom utvrđenih rokova od strane korisnika poticaja zahtjeva kompletnu dokumentaciju, a nakon isteka roka za dostavljanje iste u što kraćem roku nastave aktivnosti na poduzimanju adekvatnih mjera u cilju povrata datih poticaja.

Ministarstvo **je postupilo** po preporukama koje se odnose na:

- izvršenu dopunu Pravilnika o internoj kontroli u dijelu definisanja kontrolnih postupaka, postupaka procjene rizika, informisanja, komunikacije i nadgledanja;
- prijem podnesenih zahtjeva za poticaj u skladu sa članom 15. Pravilnika o kancelarijskom poslovanju;
- završetak aktivnosti vezanih za realizaciju Ugovora broj 05-14-1139/07-2 od 31.12.2007. godine o izradi projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u Federaciji BiH“ zaključenog sa firmom Inženjerski biro d.d. Zagreb, kao i Anexa broj 92/08 od 30.10.2008. godine;
- poduzimanje aktivnosti sa Razvojnog bankom FBiH radi realizacije sredstava u skladu sa potpisanim Ugovorom o komisionim poslovima od 07.11.2008. godine;
- izvršeni uvid u dokumentaciju o izvršenom nadzoru nad namjenskim utroškom sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ za 2007. godinu od strane Komisije u dijelu opravdanosti odobravanja prenamjene korisnicima poticaja kojima je odobreno manje od 50% traženih sredstava, sačinjen je izvještaj i o istom obaviješten menadžment Ministarstva;
- zaključivanje ugovora o djelu u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu navedenu oblast.

U skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH, Ministarstvo je 23.09.2009. godine dostavilo Odgovor na Konačni izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja za 2008. godinu u kojem su navedene aktivnosti koje će se poduzeti za otklanjanje uočenih nepravilnosti u utvrđenim rokovima.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sistem internih kontrola

Izvršena je procjena funkcionisanja sistema internih kontrola kako bi se uvjerali da li uspostavljene interne kontrole osiguravaju tačnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, potpunu primjenu i usklađenost sa zakonima i propisima, pouzdanost finansijskog izvještavanja, ekonomično, efikasno i efektivno trošenje i zaštitu javnog novca. Odgovornost za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola je obaveza rukovodstva Ministarstva. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji kroz opis poslova i radnih zadataka svakog radnog mjesta uspostavljen je dio sistema internih kontrola, a time i horizontalna i vertikalna odgovornost, komunikacija i informisanje u cijelom Ministarstvu. Efikasan sistem internih kontrola zahtijeva jasnu internu komunikaciju koja pretpostavlja da svi zaposleni u cijelosti poštuju i provode usvojene politike i procedure kojima su obuhvaćeni poslovi i radni zadaci na koje su raspoređeni u svrhu obavljanja istih. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji je sistematizovano 45 radnih mjesta, a na dan 31.12.2009. godine bilo je 37 zaposlenih.

Ministarstvo je u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika donijelo sve pisane procedure. U oktobru 2009. godine donesen je novi Pravilnik o internoj kontroli. Naprijed navedeno znači da je rukovodstvo normativno definisalo kontrolne postupke, postupke informisanja i komunikacija, te izvršilo procjenu rizika i postupke nadgledanja. Navedenim Pravilnikom utvrđeno je da je menadžment odgovoran za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola, a upravljačkim kontrolnim postupcima, ministar i ostali rukovodni državni službenici osiguravaju nesmetane uslove rada, protok informacija, pravilnu raspodjelu ovlaštenja i nadležnosti, davanje uputa zaposlenicima radi efikasnog izvršavanja poslova i poduzimanja mjera u skladu sa propisima. Postupke nadgledanja zakonitosti provođenja pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura treba da obavljaju ministar, rukovodeći državni službenici odnosno ad hoc formirana komisija. Obzirom da je Pravilnik donesen sredinom oktobra efekti njegove dosljedne primjene se mogu očekivati u narednom periodu.

Iako je Ministarstvo donijelo naprijed navedene akte i njima definisalo postupke ponašanja, tokom revizije za 2009. godinu utvrdili smo određene propuste u dosljednoj primjeni donesenih akata i to: Pravilnika o plaćama, naknadama plaća i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaća

Ministarstva u dijelu vršenja isplata naknada za vrijeme porodiljskog odsustva; Pravilnika o popisu u dijelu obuhvatanja popisom svih sredstava i njihovih izvora; Pravilnika o naknadama za putne troškove zaposlenika u dijelu obračuna i isplata dnevnica u inostranstvu kao i izdavanja i pravdanja putnih naloga u propisanom roku. Takođe, provedenom revizijom utvrđeno je da nisu u potpunosti usklađeni sa podzakonskim aktima Procedure o rukovanju gotovim novcem i Pravilnik o korištenje službenih automobila Ministarstva. Tokom revizije utvrđeno je da sistem internih kontrola nije funkcionisao u potpunosti u dijelu primjene propisanih kriterija kod bodovanja kvaliteta programa, iskazanog poduzetničkog interesa, stanja infrastrukture do zone i konkurentnosti, a što je uticalo na izbor i visinu dodijeljenih sredstava tekućih transfera. Na navedene propuste ukazano je ovim Izvještajem, a dio propusta je naveden u Pismu menadžmentu.

Potrebno je uskladiti interne procedure sa zakonskim i podzakonskim aktima i u potpunosti iste primjenjivati u cilju unapređenja sistema internih kontrola u Ministarstvu.

5.2 Budžet za 2009. godinu

U Godišnjem iskazu o izvršenju budžeta Ministarstva za 2009. godinu ukupni izdaci su iskazani u iznosu od 10.034.763 KM ili 99,57% ukupno odobrenih sredstava. U strukturi navedenih izdataka na plaće, naknade i doprinose odnosi se 11,34%, na izdatke za materijal i usluge 2,72%, na tekući transfer za podsticaj razvoja, poduzetništva i obrta 40,86%, nabavku opreme i stalnih sredstava u obliku prava 1,24% i ostala domaća pozajmljivanja-kreditni podsticaj razvoja, poduzetništva i obrta 43,84%.

Pregled izvršenja budžeta dat je u Tabeli 1. priloga izvještaja.

5.3 Tekući rashodi

5.3.1 Izdaci za materijal i usluge

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u ukupnom iznosu od 125.732 KM. U okviru istih evidentiran je izdatak na poziciji **Razvoj malog i srednjeg poduzetništva** (12.000 KM) i **Ostale nespomenute usluge** (10.000 KM), koji je realizovan na osnovu zahtjeva korisnika i donesenih odluka o odobravanju isplate od strane ministra. Dodijeljena sredstva odnose se na finansijsku podršku projektu "Inteziviranje privredne saradnje kroz uspostavljanje zajedničke institucionalne i prostorne infrastrukture" u iznosu od 10.000 KM, a koje će Privredna-Gospodarska komora FBiH realizovati kroz IPA Program-prekogranica saradnja BiH i Crne Gore; pokroviteljstvo Posao Festa-Sajma poslova i profesija u korist Development Studija iz Sarajeva u iznosu od 5.000 KM; Obrtničkoj komori FBiH kao podrška za učešće na Sajmu gospodarstva koji je održan u Mostaru 5.000 KM i Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Mostaru kao finansijsku podršku za sudjelovanje u izboru i nagrađivanju najboljeg studentskog poslovnog plana za novi poslovni pothvat 2.000 KM. Ne možemo potvrditi opravdanost ovakvog načina dodjele sredstava imajući u vidu da ista predstavljaju bespovratna jednokratna davanja (transfere), a da raspodjela nije izvršena na transparentan način. Takođe, isti nisu iskazani na odgovarajućoj poziciji u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH imajući u vidu da isti ne predstavljaju izdatke potrebne za rad Ministarstva.

Izdatke planirati i iskazivati na propisanim pozicijama u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

5.4 Tekući transferi

Tekući transferi (Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta) su u Budžetu FBiH za 2009. godinu, iskazani su u iznosu od 4.100.000 KM koliko su bili planirani. U skladu sa članom 9. Zakona o poticaju razvoja male privrede utvrđeno je da su nosioci razvoja male privrede u smislu ovog Zakona Vlada FBiH i ovo Ministarstvo.

Uvidom u predočenu dokumentaciju utvrđeno je da je u skladu sa članom 30. Zakona o izvršenju budžeta FBiH za 2009. godinu, na prijedlog Ministarstva, **Vlada FBiH 25.03.2009. godine donijela Odluku o usvajanju Programa utroška dijela sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Transfer**

za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenog u Budžetu FBiH za 2009. godinu u visini od 4.100.000 KM.

Vlada FBiH je ovom Odlukom dala saglasnost za poticanje slijedećih projekata: Izgradnja poduzetničke infrastrukture 2.400.000 KM; Potpora udruženjima poduzetnika i obrtnika 100.000 KM; Razvoj tradicionalnih i starih obrta 450.000 KM; Izgradnja inovativnog gospodarstva (inovacije, uvođenje ISO standarda, osiguranje CE znaka, transfer znanja i tehnologija) 150.000 KM; Potpora novo-osnovanim subjektima malog gospodarstva i obrtnicima 500.000 KM; Razvoj obrtničkih komora 150.000 KM i Stipendiranje učenika 50.000 KM.

U skladu sa Pravilnikom o postupcima u provedbi programa razvoja male privrede 20.05.2009. godine objavljen je Javni poziv za izbor korisnika sredstava „Transfer za razvoj poduzetništva i obrta“ i sačinjena je tenderska dokumentacija za svaki LOT gdje su date detaljne upute za uključivanje u projekt.

Uvidom u predočenu dokumentaciju utvrđeno je da je na Javni poziv apliciralo 546 potencijalnih korisnika poticaja. Komisija je nakon izvršenog otvaranja dostavljenih zahtjeva uzela u razmatranje ukupno 277 prijava po LOT-ovima, a 260 prijava je odbijeno zbog nepotpune dokumentacije. Na osnovu usvojenog Pravilnika o postupcima u provedbi programa razvoja male privrede Komisija formirana od strane Ministarstva za provođenje postupka javnog poziva je sačinila Poslovnik o radu i bodovne liste na kojim je za svaki LOT utvrđen maksimalni broj bodova, vrijednost boda i vrijednost poticaja. Bodovanje je izvršeno na obrascima na kojima je utvrđena i visina poticaja. Na osnovu izvršenog uvida u dokumentaciju i datog obrazloženja od strane ovlaštene osobe nije se moglo potvrditi da je bodovanje podnesenih programa za dodjelu sredstava izvršeno na način utvrđen Poslovnikom o radu stručne komisije za izbor korisnika sredstava u dijelu utvrđivanja broja bodova kod slijedećih kriterija: kvalitet ponuđenog projekta-programa; stanje infrastrukture do zone, iskazani poduzetnički interes i povećanje konkurentnosti, a koji su utvrđeni Programom utroška sredstava. **Usvojenim Programom utvrđeni kriteriji su uopšteni, odnosno nisu dovoljno jasni i mjerljivi kako bi mogli potvrditi da je prilikom utvrđivanja ukupnog broja bodova po korisnicima izvršena realna raspodjela odobrenih sredstava za ove namjene.** Prema izjavi ovlaštene osobe kod kriterija **kvalitet projekta** komisija je u razgovoru o svakom projektu usaglašavala mišljenja o kvalitetu projekta, gdje je cijenila kompletnost projekta u smislu detaljne obrade istog i na taj način dodijeljivala bodove u rasponu od 10 do 40 bodova, **bez konkretno utvrđenih podkriterija.** **Iskazan poduzetnički interes** je bodovan kod svih podnosilaca zahtjeva istim brojem bodova. Na LOT-u 4 Poticaj uvođenju ISO standarda, za kriterij **povećanje konkurentnosti** svim korisnicima poticaja je dodjeljeno 10 bodova, jer je Komisija smatrala da sa činom uvođenja ISO standarda svi povećavaju konkurentnost. Kriterij **Stanje infrastrukture do zone** je posmatrano kroz stanje prilaznih puteva s napomenom da se nije vršio uvid u stvarno stanje na terenu u momentu bodovanja. U uzetim uzorcima samo je jedna općina dobila 5 bodova, a sve ostale po 10, iako su neke više puta dobivale sredstva pa se može smatrati da su mogle imati bolje stanje infrastrukture u odnosu na one koje su prvi put dobile sredstva. Na poticaju **Novo osnovanim subjektima malog gospodarstva i obrtnicima** utvrđeno je da se na javni poziv mogu prijaviti samo novo-osnovane firme u budžetskoj godini kada se sredstva dodjeljuju, tako da jedan broj novo-osnovanih firmi (koje su osnovane u periodu nakon okončanja javnog poziva pa do kraja godine) ne mogu da se prijave za ovaj poticaj, jer kod narednog objavljivanja javnog poziva već nisu novo-osnovane firme (osnovane su u prethodnoj godini). **Zbog naprijed navedenog ne možemo potvrditi dosljednu primjenu kriterija usvojenih Programom utroška sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ i to kvalitet ponuđenog projekta-programa; stanje infrastrukture do zone, iskazani poduzetnički interes i povećanje konkurentnosti, a što je uticalo na visinu dodijeljenih sredstava.**

Komisija je izvršila raspodjelu sredstava na način da su krajnjim korisnicima po pojedinim lotovima dodijeljena sredstva u ukupnim iznosima koji nisu bili utvrđeni Programom „Transfera poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ od 25.03.2009. godine, a da je Vlada FBiH na prijedlog Ministarstva donijela Odluku o izmjeni naprijed navedenog Programa 25.09. 2009. godine, čime je prihvatila iznose raspodijeljenih sredstava po LOT-ovima, predložene od strane Komisije.

U skladu sa stavom 3. tačke VII Odluke Vlade FBiH o usvajanju Programa „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ u „Službenim novinama FBiH“, broj 51/09 od 05.08. 2009. godine objavljena je lista uspješnih pravnih i fizičkih lica koji su u potpunosti zadovoljili sve uslove tražene javnim pozivom. U utvrđenom roku uloženi su prigovori na objavljene rezultate Javnog poziva. Komisija je zaključila da nakon ponovljenog uvida u dostavljenu dokumentaciju od 13 uloženi prigovora kao osnovane prihvati 5, a ostale

odbije kao neosnovane jer u naknadnim pregledima dokumentacije nije bilo osnova da se prigovori usvoje. Izmjene i dopune liste su objavljene u „Službenim novinama FBiH“, broj 58 od 09.9.2009. godine, čime je lista korisnika poticaja postala konačna. **Nakon objave konačne liste Ministarstvo je sa budućim korisnicima poticaja sklopilo ugovore o implementaciji poticajnih finansijskih sredstava u kojima nije navedeno za koje namjene će se dodijeljena sredstva utrošiti, odnosno na koji način će se osigurati manje odobrena sredstva potrebna za realizaciju projekta koji se trebao finansirati iz budžetskih sredstava.** Navedeno ima značajnost iz razloga što bi se na taj način osigurala potpuna realizacija projekta što i jeste krajnji cilj ovog transfera.

U skladu sa članom 30. Zakona o izvršenju budžeta FBiH za 2009. godinu sačinjen je Izvještaj o trošku dijela sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenih Budžetom FBiH za 2009. godinu, a Vlada FBiH je Odlukom broj 47/2010. od 25.01.2010. godine isti usvojila.

Prilikom raspodjele sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrditi način vrednovanja i osigurati dosljednu provedbu jasnih i mjerljivih kriterija u cilju realizacije Programa utroška sredstava tekućih transfera donesenih u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta u FBiH.

5.5 Dugoročni plasmani

Na poziciji **Ostali dugoročni plasmani iskazana su sredstva u iznosu od 4.400.000 KM**, koji se odnosi na **Program „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“**. Nakon donošenja Odluke Vlade FBiH o usvajanju Programa 25.03.2009. godine objavljen je Javni poziv (20.05.2009. godine) za izbor korisnika kreditnih sredstava. Komisija formirana od strane Ministarstva za izbor korisnika sredstava je sačinila Izvještaj o izboru korisnika prema kojem je na javni poziv prijavljeno 178 potencijalnih korisnika, a nakon obrade dostavljene dokumentacije predložena su 54 potencijalna korisnika, koji su zadovoljili tražene uslove Javnim pozivom i potrebnom dokumentacijom. Ministarstvo je u skladu sa potpisanim Ugovorom o komisionim poslovima sa Razvojnou bankom FBiH od 07.09.2009. godine izvršilo primopredaju dokumentacije za 54 potencijalna korisnika radi vršenja verifikacije zahtjeva za kredit prije donošenja konačne odluke od strane Ministarstva. Nakon preuzimanja dokumentacije banka je u skladu sa Ugovorom izvršila verifikaciju i ocijenila da od 54 (šest je u međuvremenu odustalo) 34 zahtjeva ispunjavaju uslove za dodjelu kredita o čemu je (u periodu od 10.12.2009. godine do 25.01.2010. godine) obavijestila Ministarstvo. Ministarstvo je 04.02.2010. godine donijelo 34 odluke o odobravanju kredita po Programu „Kreditni poticaj, razvoja, poduzetništva i obrta“ i iste dostavilo Razvojnoj banci kako je to utvrđeno članom 3. tačka 3.03. naprijed navedenog Ugovora. U „Službenim novinama FBiH“, broj 8/10 od 24.02. 2010. godine objavljen je rezultat javnog poziva o izboru korisnika sredstava. Iz naprijed navedenog ne može se potvrditi da su pravovremeno pokretane aktivnosti na izboru korisnika sredstava Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, kao i zaključivanja ugovora sa istim kako bi se sredstva realizovala u budžetskoj godini za koju su i odobrena. Pojedinačne odluke o odobravanju kredita korisnicima u iznosu od 4.400.000 KM donesene su od strane Ministarstva 04.02.2010. godine, nakon čega je sa istim Razvojna banka počela zaključivati ugovore.

Ministarstvo i Razvojna banka FBiH su 25.08.2009. godine zaključili **Ugovor o komisionim poslovima kojim je formirana komisiona kreditna linija** za realizaciju Projekta „Kreditni poticaj razvoja poduzetništva i obrta“ u visini od 4.400.000 KM. Ugovorom je definisano da će Razvojna banka na osnovu pojedinačnih odluka o korisnicima kredita koje donosi ovo Ministarstvo, poštujući bankarske procedure, vršiti ugovaranje sa odabranim korisnicima kredita. Odlukom o prenosu sredstava radi realizacije navedenog Projekta utvrđeno je na koji račun će se sredstva doznačiti i da će se voditi na kontu „Dugoročnu namjenski depozit Vlada FBiH Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta. Aneksom broj 1. Ugovora o formiranju namjenskog dugoročnog depozita, 01-14-501/09 od 30.12.2009. godine pojašnjen je osnovni Ugovor u dijelu preciziranja visine i namjene sredstava. Iako nisu zaključeni ugovori sa korisnicima kredita od strane Ministarstva je 31.12.2009. godine u Glavnoj knjizi trezora evidentirana obaveza prema Razvojnoj banci FBiH u visini od 4.400.000 KM. Uvidom u predočenu dokumentaciju utvrđeno je da do okončanja revizije sva sredstva nisu doznačena krajnjim korisnicima i da je stanje sredstava na računu Ministarstva kod Razvojne banke na dan 14.04.2010. godine iznosilo 2.210.000 KM. Uvidom u dokumentaciju i u razgovoru sa ovlaštenom osobom došlo se do saznanja da Ministarstvo nije sopstvenim Računovodstvenim politikama definisalo način knjigovodstvenog evidentiranja dugoročnih plasmana ali su, po izjavi ovlaštene osobe, u

toku aktivnost na istom. Takođe, nije precizirana dodjela sredstava, praćenje izvršenja –realizacije i izvještavanje o dodjeli sredstava. Ugovorom o formiranju namjenskog dugoročnog depozita Razvojna banka se obavezala da će voditi knjigovodstvenu evidenciju sredstava i o promjeni salda najmanje jednom mjesečno obavještavati Ministarstvo. **Na osnovu prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da je prije raspodjele sredstava po osnovu Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ odobrenih u Budžetu FBiH za 2008. i 2009. godinu, a koja su plasirana putem Razvojne banke FBiH prethodno definisan status sredstava vraćenih od strane krajnjih korisnika kredita, odnosno njihova dalja namjena.**

Potrebno je pravovremeno pokrenuti postupak izbora korisnika poticajnih sredstava i sa istim zaključiti ugovore kako bi se sredstva realizovala u budžetkoj godini za koju su i odobrena.

U okviru svojih nadležnosti i u saradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija poduzeti potrebne aktivnosti u dijelu definisanja statusa sredstava plasiranih putem Razvojne banke FBiH po osnovu Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta odobrenih u Budžetu FBiH za 2008. i 2009. godinu, a posebno u dijelu statusa sredstava vraćenih od strane krajnjih korisnika kredita i njihove dalje namjene.

5.6 Nadzor nad korištenjem sredstava poticaj razvoja, poduzetništva i obrta

Ministarstvo u skladu sa članom 15. Zakona o poticaju razvoja male privrede vrši nadzor nad njegovom primjenom u okviru propisanih ovlaštenja i na način utvrđen propisima kojim se uređuje upravni nadzor. U skladu sa članom 20. naprijed navedenog Zakona Ministarstvo je donijelo Pravilnik o postupcima u provedbi programa razvoja male privrede. Pravilnikom je predviđen nadzor nad provođenjem Programa razvoja koji se vrši putem Komisije za nadzor. Uvidom u predočenu dokumentaciju utvrđeno je da je Ministarstvo imenovalo Komisiju za praćenje utroška poticajnih sredstava, koja je sačinila Poslovnik o radu za nadzor utroška dodijeljenih finansijskih sredstava. Sredstva transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta u visini od 4.100.000 KM u Glavnu knjigu trezora unesena su na osnovu pojedinačno sklopljenih ugovora o korištenju sredstava u zadnjem kvartalu 2009. godine. Ugovorom o implementaciji poticajnih finansijskih sredstava potpisanim sa korisnicima poticaja **utvrđena je obaveza podnošenje izvještaja o implementaciji sredstava šest mjeseci nakon doznačavanja sredstava na obrascu „Izveštaj o implementaciji dodijeljenih sredstava“** sa pripadajućim priložima, koji je sastavni dio ugovora. Prema izjavi predsjednika Komisije **nije vršen nadzor nad ovim sredstvima u 2009. godini, obzirom da nije protekao rok za dostavu istih.**

Navedena **Komisija je vršila nadzor nad implementacijom sredstava doznačenih iz Budžeta FBiH za 2008. godinu.** Sredstva su doznačena u maju 2009. godine tako da je nadzor mogao početi tek krajem novembra. Prema podacima iz Izvještaja o utrošku i efektima dodijeljenih poticajnih finansijskih sredstava za 2008. godinu utvrđeno je da je od ukupno dodijeljenih 7.988.500 KM poticaja od strane korisnika poticaja dostavljeno izvještaja o implementaciji sredstava u visini od 7.083.268 KM ili 89%. Provedenom revizijom izvršenog nadzora nad namjenskim utroškom sredstava, utvrđeno je da je mali broj korisnika sredstava u predviđenom roku dostavio izvještaj o namjenskom utrošku sredstava radi čega je Ministarstvo 23.12.2009. godine uputilo urgenciju za dostavljanje istih. Izvršen je uvid u dostavljene izvještaje kod 32 korisnika sredstava iz četiri LOT-a. U više navrata su upućivane urgencije za dostavljanje kompletne ili ovjerene dokumentacije kao dokaz o namjenskom utrošku sredstava, a upućivane su i opomene pred raskid ugovora. U više slučajeva Komisija je po nekoliko puta tražila dokaze o utrošku sredstava za namjene za koje su sredstva odobrena jer su korisnici dostavljali dokaze za nabavke koje nisu bile ugovorima predviđene. Od 32 korisnika, tri nisu u predviđenom roku dostavila dokumentaciju koja potvrđuje namjenski utrošak sredstava radi čega je Komisija predložila ministru da se pokrene postupak povrata sredstava.

Izvještaj o utrošku dodijeljenih sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenih u Budžetu FBiH za 2008. godinu Ministarstvo je uputilo Vladi FBiH, 18.03.2010. godine.

Potrebno je u skladu sa članom 15. Zakona o poticaju razvoja male privrede ostvariti adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom sredstava datih poticaja od strane korisnika.

Potrebno je da Komisija za praćenje utroška poticajnih sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ do ugovorom utvrđenih rokova zahtjeva kompletnu dokumentaciju o namjenskom utrošku sredstava od strane korisnika poticaja, a u slučaju nenamjenskog utroška pravovremeno poduzeti adekvatne mjere na povratu istih.

5.7 Ostali nalazi

5.7.1 Nadzor nad implementacijom sredstava doznačenih iz Budžeta FBiH za 2007. godinu

Komisija za praćene utroška sredstava „Transfer za poticaj razvoja poduzetništva i obrta za 2008. godinu“ je 19.10.2009. dostavila ministru Izvještaj o izvršenom nadzoru nad namjenskim utroškom sredstava „Transfer za poticaj razvoja poduzetništva i obrta za 2007. godinu“ u dijelu opravdanosti odobravanja prenamjene korisnika poticaja, kojima je odobreno manje od 50% traženih sredstava. U izvještaju je navedeno da je od 1.017 korisnika 157 ili 15,44% preusmjerilo svoja sredstva u manjem ili većem iznosu u druge oblasti svoga djelovanje koje nisu predviđene projektom. Vrijednosno iskazano preusmjereno je 1.204.500 KM ili 13,38% od ukupno odobrenih sredstava. Ovih 157 korisnika je tražilo 5.646.474,50 KM, a odobreno je 1.204.500 KM ili 21,33%. Korisnici sredstava su programima bili predvidjeli ulaganja u opremu 69%, objekte 24% itd. Takođe, u izvještaju je navedeno da je samo 21,33% odobreno sredstava za ulaganje u objekte u odnosu na tražena sredstva kako bi se projekti mogli realizovati, a što znači da je realizacija tih projekata u startu bila upitna. Ulaganja u objekte, nabavku opreme teško su se mogla realizovati parcijalno ili u skladu sa odobrenim sredstvima, tako da je jedan dio korisnika izvršio preusmjerenje tih sredstava u okviru svoje registrovane djelatnosti. U Izvještaju je navedeno da je Komisija izvršila uvid u dokumentaciju za sve korisnike i konstatovala da su 1.004 korisnika sredstava dostavila odgovarajuću dokumentaciju, a da 13 korisnika nisu opravdali data sredstva radi čega je pokrenut postupak povrata. Za dva korisnika Vlada FBiH je donijela zaključak broj 536/09 da se ne pokreće postupak povrata. Članom 20. Pravilnika o postupcima u provođenju Programa male privrede utvrđeno je da Komisija za nadzor ima ovlaštenje da u situaciji kada postoji nesklad između traženih i odobrenih finansijskih sredstava odobri prenamjenu utroška finansijskih sredstava u skladu sa procedurama propisanim u Ugovoru o implementaciji poticajnih sredstava i Poslovnikom o radu Komisije za nadzor. **Imajući u vidu da je od ukupno odobrenih sredstava transfera u iznosu od 9.000.000 KM u 2007. godini, izvršeno preusmjeravanje u iznosu od 1.204.500 KM, odnosno utrošeno u druge namjene nego što je utvrđeno donesenim Programom, ne možemo potvrditi da je osigurana potpuna realizacija projekata što je krajnji cilj ovog transfera, a za koja se svake godine odobravaju sredstva u budžetu.**

Potrebno je donesenim procedurama Ministarstva osigurati provođenje Programa razvoja male privrede potpunom realizacijom projekata od strane krajnjih korisnika sredstava na način da se u ugovorima o dodjeli sredstava definiše način na koji će se utrošiti dodijeljena budžetska sredstva, uz dokaze o načinu zatvaranja konstrukcije finansiranja programa kada se iz budžeta odobri manji iznos sredstava od traženog.

5.7.2 Realizacija transfera Program „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ (pilot program) u iznosu od 2.000.000 KM

Na poziciji Ostali dugoročni plasmani iskazana su sredstva u iznosu od 2.000.000 KM iz 2008. godine, koji se odnosi na Program „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ (pilot program). Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je realizovano 1.850.000 KM, a da se iznos od 150.000 KM nalazi na računu Razvojne banke FBiH. Navedeni iznos se odnosi na odobrena, a nerealizovana sredstva podnosiocu zahtjeva zbog nemogućnosti obezbjeđenja instrumenata osiguranja kredita. Do kraja godine nisu poduzete aktivnosti u dijelu povrata sredstava, a Ministarstvo se u februaru 2010. godine pismeno obratilo Federalnom ministarstvu finansija za instrukciju o načinu knjigovodstvenog evidentiranja nerealizovanih sredstava.

U okviru svojih nadležnosti i u saradnji sa nadležnim intitucijama poduzeti potrebne mjere u cilju uspostavljanja adekvatne evidencije budžetskih sredstava koja se dodjeljuju putem Razvojne banke FBiH.

5.7.3 Strategija Ekonomskog razvoja FBiH- Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“

Odlukom Vlade FBiH V broj: 426/07 od 27.06.2007. godine, Ministarstvo je zaduženo za izradu Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ u okviru cjelovitog dokumenta Strategija ekonomskog razvoja FBiH. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je 31.12.2007. godine Ministarstvo zaključilo Ugovor o izradi Projekta u ukupnom iznosu od 298.000 KM. Projekat je okončan i usvojen od strane Vlade FBiH i oba doma Parlamenta FBiH u 2009. godini. Vlada FBiH je na prijedlog Ministarstva, 29.10.2009. godine prihvatila Akcioni plan realizacije Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2009-2012. godina, a 12.11.2009. godine usvojila Informaciju o toku implementacije Strategije Ekonomskog razvoja FBiH- Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“, kojim je utvrđeno da Ministarstvo nastavi aktivnosti kako bi se ubrzano ostvarivali Projektom zacrtani ciljevi.

Izrada Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ evidentirana je na poziciji Ugovorenih usluga-Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH, koje je na zahtjev Ministarstva odobreno od strane Federalnog ministarstva finansija. Ne možemo potvrditi opravdanost ovakvog načina evidentiranja, obzirom da se radi o stalnom sredstvu u obliku prava koje je kao takvo trebalo i evidentirati.

Potrebno je nastaviti aktivnosti na realizaciji utvrđenih ciljeva Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ i okončanju cjelovitog dokumenta Strategija ekonomskog razvoja FBiH, a u skladu sa istim vršiti i dodjelu sredstava za razvoj poduzetništva i obrta u narednom periodu.

Poduzeti aktivnosti kako bi se u skladu sa zakonskim i internim aktima Ministarstva izvršila evidencija Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ na odgovarajućoj poziciji.

5.8 Popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2009. godine

U skladu sa Pravilnikom o popisu sredstava iz septembra 2004. godine Ministarstvo nije je formiralo Centralnu popisnu komisiju, već samo Komisiju za popis stalnih sredstava i sitnog inventara i Komisiju za popis potraživanja, obaveza i blagajne. Uvidom u prezentirani Izvještaj o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2009. godine, konstatovano je da istim nisu obuhvaćeni Ostali dugoročni plasmani, koji su u knjigovodstvenoj evidenciji iskazani u iznosu od 6.400.000 KM, a koja se odnose na sredstva doznačena Razvojnoj banci na ime realizacije Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ iz 2008. i 2009. godine. Nakon izvršenog popisa Komisija je utvrdila da je jedan dio stalnih sredstava neispravan, te isti predložila za otpis bez detaljnog obrazloženja načina likvidiranja i knjiženja eventualnih razlika. Tokom revizije nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da su navedena stalna sredstva stvarno i uništena, na osnovu čega je trebalo izvršiti isknjižavanje.

Potrebno je najmanje jednom godišnje uskladiti stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u računovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa članom 22. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Pravovremeno poduzeti aktivnosti na uništenju stalnih sredstava za koje je ministar donio Odluku o rashodu, a isknjižavanje iz knjigovodstvene evidencije vršiti na osnovu Zapisnika komisije o uništenju stalnih sredstava.

6. KOMENTAR

U ostavljenom roku Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta se očitovalo dopisom broj 01-14-1064/10 od 26.05.2010. godine, na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2009. godinu. U očitovanju su date primjedbe, obrazloženja i dostavljena je određena dokumentacija, što nije prihvaćeno obzirom da nije dato relevantno obrazloženje kao ni relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdilo navedeno, a što bi uticalo na promjenu nalaza u Izvještaju. Detaljno pojašnjenje dato je u Pismu koje je dostavljeno menadžmentu uz Konačan izvještaj.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Voda tima:

Nusreta Hadžimustafić, dipl. oec.

Član tima:

Kimeta Bihorac, dipl. oec.

Tabela br. 1.
Izvršenje budžeta Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta na dan 31.12.2009. godine
KM

Red. Broj	Vrsta rashoda	Budžet za 2009.god.	Izmjene i dopune Budžeta za 2009.god. ¹	Tekuća rezerva u 2009.god. ²	Zakonska preraspodjela sredstava	Smanjenje zakonskog budžeta	Operativni budžet za 2009. god. ³ (od 4 do 7)	Izvršenje budžeta za 2009.god.	Budžet za 2008.god.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Tekući i izdaci	1.416.985	1.453.042				1.453.042	1.410.074	1.633.793
1.	Bruto plate zaposlenih	724.551	880.825				880.825	877.587	868.272
2.	Naknade troškova zaposlenih	171.970	170.670				170.670	167.751	268.297
3.	Doprinosi poslodavca	81.889	92.888				92.888	92.147	95.792
4.	Putni troškovi	56.551	34.893				34.893	34.876	56.781
6.	Izdaci za komunalne usluge	40.519	40.500				40.500	40.107	38.670
7.	Nabavka materijala	19.734	19.734				19.734	19.590	30.909
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	40.674	25.095				25.095	18.556	26.402
10.	Izdaci za tekuće održavanje	37.915	28.394				28.394	27.834	32.490
11.	Osiguranje i bankarske usluge	12.714	7.845				7.845	5.894	8.430
12.	Ugovorene usluge	230.468	152.198				152.198	125.732	207.750
II	Tekući grantovi	8.500.000	4.100.000				4.100.000	4.100.000	9.988.500
1.	Transfer za podsticaj razvoja, poduzet. i obrta	8.500.000	4.100.000				4.100.000	4.100.000	9.988.500
III	Kapitalni izdaci		124.689				124.689	124.689	28.550
1.	Nabavka opreme	60.000	5.039				5.039	5.039	28.550
2.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	600.000	119.650				119.650	119.650	
IV	Pozajmljivanje i učešće u dionicama		4.400.000				4.400.000	4.400.000	
1.	Ostala domaća pozajmljivanja		4.400.000				4.400.000	4.400.000	
A	Ukupno rashodi i izdaci (I+II+III+IV)	10.576.985	10.077.731				10.077.731	10.034.763	11.650.844
B	Neraspoređeni višak prihoda i rashoda⁴		9.043.842						
A+B	UKUPNO ODOBRENA SREDSTVA	10.576.985	19.121.573				10.077.731	10.034.763	11.650.844
	Broj zaposlenih	38	37				37	37	38

¹ Zakon o izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2009.godinu (»Sl. novine FBiH« br. 81/09)

² Sredstva tekuće rezerve Vlade odobrena su u iznosu od 18.000 KM s tim da je navedeni iznos kao i interna preraspodjela obuhvaćen izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2009.godinu

³ Ukupno odobreni operativni budžet za 2009.godinu.

⁴ Odobreni iznos sredstava na poziciji „Neraspoređeni višak prihoda i rashoda“ u iznosu od 9.043.842 KM, Ministarstvo nije raspolagalo sredstvima, a ista su realizovana od strane Federalnog ministarstva finansija